

NEDERLANDA **KATOLIKO**

OFFICIEEL ORGAAN VAN DEN NEDERL. R. K.
ESPERANTISTENBOND „NEDERLANDA KATOLIKO”

JUNI 1930

No. 2

Adressen.

Het adres van het secretariaat van „Nederlands Katoliek” is thans: J. H. WESTEN, Melkweg 10, Groningen.

Hier geve men dus op: alle nieuwe leden voor onzen Bond, benevens alle veranderingen in de ledenlijst van de plaatselijke afdelingen. Ook adresveranderingen daar te melden.

Het adres van den Penningmeester van „Nederlands Katoliek” is: J. A. LEIBBRAND, Rozenstraat 12, Tilburg.

Aan dit adres gelieven de individueele leden (dat zijn leden op plaatsen, waar geen afdelingen van N. K. zijn gevestigd) hunne contributie, bedragende f 2.— per jaar te zenden.

De penningmeesters der plaatselijke afdelingen zenden aan dit adres iedere drie maanden de contributie voor hunne afdeling.

Het adres van de redactie van het orgaan „Nederlands Katoliek” is: P. A. SCHENDELER, Prins Hendrikstraat 30e, Eindhoven.

Aan dit adres dus alles te zenden, wat men in het orgaan geplaatst wenscht. Hierheen zenden dus ook de secretarissen der afdelingen de verslagen hunner vergaderingen. Ook vragen op taalkundig gebied kunnen ingezonden worden.

Aan den inhoud van ons orgaan moeten allen naar beste krachten medewerken. Wat goed is, wordt zoo mogelijk geplaatst. Verlies echter den moed niet, wanneer uwe inzending naar de snippermand verwezen wordt.

Het adres van den administrateur van ons orgaan is: J. A. LEIBBRAND, Rozenstraat 12, Tilburg.

Aan dit adres vervoege men zich voor abonnement voor niet-leden van N.K. (onze bondsleden krijgen het orgaan gratis). De prijs van het jaarabonnement is f 1.50.

Onze administrateur houdt zich ook zeer aanbevolen voor het plaatsen van advertenties. Men vrage hem de tarieven.

De abonné's gelieven hier hunne eventueele adresverandering op te geven. (De leden van N.K. doen dit bij den secretaris, zie boven).

Aan allen: Schrijf steeds duidelijk, ook Uw naam en adres!

NEDERLANDA KATOLIKO

Maandblad, officieel Orgaan van den Nederlandschen
R.K. Esperantistenbond „Nederlanda Katoliko”,
gevestigd te 's-Hertogenbosch.

Opgericht 29 Augustus 1909. Bisschoppelijk en Koninklijk goedgekeurd
Ĉio per amo, nenio per forto. (*S. Franc. de Sales*)

Geestelijk Adviseur LAMB. J. J. M. POELL

Abonnementsprijs
f 1.50 per jaar
Eksterlanda Jarabono f 2.—

Hoofdredactie
P. A. SCHENDELER
Eindhoven.

Afzonderlijke nummers
20 cent.
Advertentiën
30 cent per regel.

Administratie: J. A. LEIBBRAND, Tilburg.

De Jaarvergadering van „NEDERLANDA KATOLIKO”.

gehouden op 25 Mei 1930 te Nijmegen.

DE VOORAVOND.

Aan het verzoek van „Stelo de l'Maro”, reeds des Zaterdag
naar Nijmegen te komen, hebben velen gevolg gegeven. We merkten
verschillende afgevaardigden en belangstellenden op, zelfs uit de
meest afgelegen plaatsen van ons land.

Toen dan ook de feestavond onder leiding van den Heer van
Weerhorst begon, was de flinke zaal goed gevuld met een uitgelezen
gezelschap.

Nijmegen heeft z'n best gedaan: een schitterende zaal; een
prachtig programma met een rijke tombola; een uitstekende
regeling. Het gebodene door het „Rheinland-Gesellschaft” was in
één woord: af; het was een avond van gepaste humor en ware
kunst. De stemming, die er heerschte, was, zooals we die zoo
dolgaarne onder Esperantisten zien: plej amike, en al hingen er dan
ook figuurlijk en letterlijk (laat ons dat maar gerust bekennen)
onweerswolken boven de Jaarvergadering, later bleken deze niets
anders te geven, dan eenige frissche buien, die 'n droge vergadering
slechts oprisschen en veraangenamen.

ZONDAGMORGEN.

De Zondag begon met 'n H. Mis in de kapel der E. E. Zusters Auxiliatrices. Alle plaatsen waren bezet. De Z. E. Pater Preller hield ook de Esperanto=predicatie, en had, als te begrijpen, de volle aandacht. Een knapenkor voerde onder de H. Mis eenige toepasselijke geestelijke liederen in Esperanto uit.

Na de H. Mis werd gezamenlijk naar „De Vereeniging” gewandeld, waar de Jaarvergadering zou plaats hebben. Nadat eerst van het gezelschap, dat intusschen tot een heele massa was aangegroeid, een foto was gemaakt, ving ongeveer half 12 de Jaarvergadering aan.

DE JAARVERGADERING.

Na opening met den christelijken groet „Laŭdata estu Jezu' Kristo” hield de voorzitter, Sro Schendeler een schitterende speech in Esperanto, een speech, die de stemming al dadelijk op het juiste peil bracht, misverstand, verzuim en vooroordeel opruimde. Gevoelvolle en dankbare woorden wijdde spreker aan de nagedachtenis van den Heer Niesten, den Esperanto=veteraan en oud=bestuurslid van onzen bond. Gedenken we hem in onze gebeden. De verheugende mededeeling, dat Pastro Ĉe, de beroemde ontwerper en leeraar van de naar hem genoemde methode, lid van I.K.U.E. is geworden, ontlokte levendig applaus. We moeten in ons verslag veel van wat er gesproken is, weglaten, om niet al te uitvoerig te worden, maar zouden gaarne zien, dat die Esperanto=speech alsnog haar geheel in ons orgaan werd afgedrukt, om ook de niet=ĉeestintoj er van te laten genieten. ¹⁾

De notulen der vorige jaarvergadering werden voorgelezen en onveranderd goedgekeurd. Hierna volgde het jaarverslag, uitgebracht door den Heer v. Weerhorst, dat een goed overzicht gaf over de doorleefde gebeurtenissen en den groei van den Bond. We citeeren er slechts uit, dat de afdeelingen Breda en Oisterwijk werden opgeheven, en die te Utrecht en te Vlijmen werden opgericht. Ledenstand: 650 leden met 22 afdeelingen. Bedroevend weinig, als we bedenken, dat eenige duizenden katholieken gedurende de laatste jaren Esperanto leerden! Het verslag werd onder dankzegging en applaus goedgekeurd.

De voorzitter las toen de ingekomen stukken voor: een hartelijken gelukwenssh van den Z. E. Pastoor Poell, onzen geestelijken adviseur (voor wie 't nog niet goed weet!); een brief van Pastro Ĉe, die z'n spijt uitdrukte, niet aanwezig te kunnen zijn; een schrijven van den Heer Heilker, dat aanleiding gaf tot het opruimen van een misverstand en een verzuim inzake de keuze van examinatoren, dadelijk gevolgd door de beapplaudisseerde woorden van den Heer v. Straaten, la bonfama kursestro.

Op voorstel van den voorzitter werd besloten, een telegram te

zenden aan den Heer Heilker, met hartelijke groeten en uitdrukking van leedwezen over zijne afwezigheid.

Daarna volgde 't verslag van den penningmeester, die klaagde over 't laat binnenkomen van sommige contributies, en verheugd wees op de jaarlijksche kostenvermindering van het orgaan door de frankeering bij abonnement, zijnde f 100.—. Er is een batig saldo van f 48.89.

Na dit verslag werd de kwestie opgeworpen, of de finantieele verslagen der iaren 1928 en 1929 niet nogmaals moesten worden onderzocht. Dit voorstel kelderde met 25 tegen 8 stemmen, en 6 blanco. In de controle-commissie werden benoemd de heeren Korting (Eindhoven) en Hendriks (Boxtel).

De voorzitter bracht in waardeerende woorden den Heer Leibbrand hartelijk dank voor zijn uitstekend beheer en accuraat werk, welk gevoelen de vergadering met applaus bevestigde.

Bij de korte bespreking over de begrooting bleek, dat de genoemde getallen slechts schattingen zijn. De mogelijkheid van een deficit voor het komende jaar was zelfs niet uitgesloten, wanneer het ledental niet bleef toenemen. De begrooting werd goedgekeurd. Nu volgde de behandeling der ingekomen voorstellen.

Het eerste voorstel, vermindering van het aantal bestuursleden, werd zonder stemming verworpen. Het tweede voorstel, driemaandelijksch verslag van den penningmeester in 't orgaan, werd zonder stemming of bespreking aangenomen. Hetzelfde geschiedde met het derde voorstel: jaarlijksch rapport over de examens door de examen-commissie, waarbij de voorzitter opmerkte, dat het examen-comité bereids toezegging had gedaan, dat zulk rapport zou verschijnen.

Het vierde voorstel, deelneming aan nationale congressen, ontlokte een levendige maar zakelijke discussie. In 't kort samengevat achtte men deelneming niet aan te bevelen of van direct nut; aanneming van het voorstel zou kwetsend zijn tegenover hen, die het goed met onzen Bond meenen. Overigens wenschte men de beslissing omtrent al of niet-deelneming over te laten aan Bondsadviseur en Bondsbestuur. Een amendement van den voorzitter werd niet aanvaard. Daar het voorstel onveranderd gehandhaafd werd, ging men tot stemming over. Uitdrukkelijk werd nog bedongen, dat de stemming hier niet ging voor of tegen nationale congressen, maar voor of tegen het absolute en bindende van het voorsel, zoodat tegenstemmen nog niet wil zeggen, dat men voorstander van nationale congressen is, maar dat men deelneming wil overlaten aan het inzicht van het Hoofdbestuur. 't Voorstel werd verworpen met 24 stemmen tegen, 11 voor en 3 blanco.

Het vijfde voorstel, gescheiden houden van redacteur- en voorzitterschap, had geen verdediger. Daar het niettemin gehandhaafd bleef, werd het verworpen met 35 tegen 4 stemmen.

Het zesde voorstel, samenstelling eener commissie voor de propaganda, ontlokte eene veelzijdige bespreking. We citeeren alleen 2 voorstellen van den Heer Haenen: 'n cursus in 't orgaan, en optreden van Pastro Ĉe in katholieke kringen van Esperantisten. Het Hoofdbestuur zegde zijne aandacht aan beide punten toe. Uit te werken plannen zullen in 't orgaan worden bekend gemaakt. Het voorstel werd ingetrokken.

Reeds onmiddellijk nadat het zevende voorstel, 't verdwijnen van 't orgaan om daarvoor „Espero Katolika” in de plaats te stellen, aan de orde werd gesteld, ontstond er levendig rumoer in de zaal. Van alle kanten werd geroepen „Neen!” Een fiksche slag met den voorzittershamer . . . . N.K. blijft! 't Voorstel werd ingetrokken.

Hiermede waren de voorstellen afgehandeld. De examens, het zevende punt der agenda. De voorzitter geeft uitleg van de door 't Hoofdbestuur samengestelde lijst van examinatoren, van de opgeworpen mogelijkheid van katholieke Esperanto-examens, waaraan men voorloopig nog niet behoeft te denken, en van 'n deugdelijk examen-reglement. De Z. E. Pastoor Verschure stelt vragen over boeken voor B-candidaten. De Heer Barenburg oppert het idee van een Katholieken B-cursus. Verschillende vragen, door de leden hieromtrent gesteld, worden tot ieders genoegen beantwoord.

Van nu af begon het haastige tempo. Eerst werd besloten, over te gaan tot de verkiezing van bestuursleden, de verdere agenda werd tijdens het opnemen der stemmen afgehandeld. De voorzitter deelde mede, dat de Heer Heilker zijne candidatuur niet heeft aanvaard, en verzocht de Heeren v. Weerhorst en Damen, het stembureau te vormen. Intusschen wordt punt 8 der agenda aan de orde gesteld, n.l. de jeugdorganisatie.

De Voorzitter had dit punt op de agenda geplaatst, om de aandacht te vestigen op de noodzakelijkheid, de jeugd, die nu in ons land met zoo'n frisschen ijver het Esperanto aanpakt, ook na de Lagere School vast te houden, en een weg te vinden, om ze later in te leiden in onze katholieke organisatie. Hij wenschte daarom voor het hoofdbestuur contact met al die N.K.-leden, welke door patronaat of andere jeugdorganisatie in deze het hoofdbestuur van voorlichting en steun zouden kunnen dienen. Speciaal verzocht hij zoo spoedig mogelijk opgave van alle katholieke onderwijzers en onderwijzeressen, die diploma A of B bezitten. De gemakkelijkste wijze hiervoor is de toezending van hun vizitekaartje met toevoeging van de letter A of B, we weten dan genoeg, en de rest volgt wel. Bedoelde Dames en Heeren gelieven dus hieraan gevolg te geven, en hun kaartje te zenden aan dit adres: P. A. Schendeler, Prins Hendrikstr. 30e, Eindhoven. Doe het dadelijk!!

Vervolgens stelt de voorzitter de rondvraag aan de orde. De Z. E. Pastoor Verschure, Frater Wigbertus van Zon, Frater Nivardus, en de Heeren Knaapen, Haenen, Westen en Manders

maakten hiervan gebruik en werden tot aller tevredenheid door den voorzitter beantwoord.

De uitslag der stemming was, dat gekozen werden de heeren:
P. A. Schendeler (Eindhoven) met 39 stemmen,
J. A. Leibbrand (Tilburg) met 39 stemmen,
F. J. v. d. Burgt (Bergen op Zoom) met 36 stemmen,
J. Westen (Groningen) 34 stemmen,
F. Marreeve ('s Gravenhage) met 26 stemmen.

Alle heeren namen hunne benoeming aan. De Heer Schendeler werd bij acclamatie tot voorzitter gekozen. Hij dankte voor het in hem gestelde vertrouwen, richtte een hartelijk dankwoord aan allen voor de aangename en vlotte wijze, waarop de besprekingen werden gevoerd, en sloot, na Gods onmisbaren Zegen te hebben afgesmeekt over den Bond en de Esperanto-beweging, de vergadering met den gebruikelijken groet „Laŭdata estu Jezu' Kristo”.

Het was half drie. De lunchtijd, op half twee gesteld, was verstreken, waarom besloten werd, maar direct naar „Erica” te vertrekken. Door allerlei omstandigheden, en wel vooral door het slechte weer, zaten we daar meer dan een uur met slechts 'n achttal vrienden. Eindelijk kwamen er steeds meer en meer ons in de eenzaamheid opzoeken, en 't werd weer een zeer gezellige bijeenkomst. Vermelding dient nog de Esperanto-rede van den Heer Westen over propaganda „por” en „per” Esperanto.

Ook de Z. E. Pater Severijns liet zich niet onbetuigd, om allen tot grooter activiteit en medeleven aan te sporen.

Na nogmaals te zijn gefotografeerd, verliet de een na den ander het ontspanningsoord.

De jaarvergadering van 1930 behoort weer tot het verleden. Dank, veel dank en hulde aan de gegastigantoj te Nijmegen!

F. J. v. d. Burgt, 2e secr. N. K.

¹⁾ Het spijt ons, dat plaatsgebrek ons verhindert, aan dit vriendelijk verzoek te voldoen.

P. A. S.

OFFICIEEL.

Direct na de jaarvergadering werd op „Erica” eene vergadering belegd van het nieuwe bestuur van „Nederlanda Katoliko tot de verdeeling der functies. Als eerste secretaris werd daarbij aangewezen de Heer Westen uit Groningen, terwijl tot tweede secretaris werd benoemd de Heer v. d. Burgt te Bergen op Zoom.

Het penningmeesterschap blijft in handen van den Heer Leibbrand te Tilburg. Over het onder-voorzitterschap wordt eene schriftelijke stemming gehouden, waarvan de uitslag op 't oogenblik nog niet bekend is. De Heer v. d. Burgt heeft de volle zwaarte van zijn tweede-secretarisschap reeds ondervonden bij het uitbrengen van

zijn verslag over de jaarvergadering, dat ik reeds 'n paar dagen daarna ter plaatsing in dit nummer in mijn bezit had. Hulde voor dit staaltje van activiteit! Met dergelijke bestuursleden gaan we vol vertrouwen het nieuwe vereenigingsjaar in, vertrouwend op Gods hulp en zegen.

BONAJ DECIDOJ! BONAJ INTENCOJ!

Diversflanke min antaŭ la jarkunveno atingis esprimoj de maltrankvileco pri eventualaj pritraktoj dum tiu kunveno. Mi ne tion komprenis. Pro kio tiuj zorgoj? Kiamaniere la interfrata preparolado de temoj rilatantaj nian katolikan Esperanto-movadon povus kaŭzi ian konflikton, se ĉiu havas la bonan intencon akceli la sanan evoluigon de nia organizajo? Kaj tiun intencon mi ja supozis ĉe ĉiuj niaj anoj! La tuta ellaboro de nia programo en Nijmegen de l'komenco ĝis la fino pravigis min: nenian momenton ni havis eĉ la plej etan kialon por supozi foreston de bona, de nobla intenco. Ĉu tio signifas, ke ni ĉiuj estis unuopiniaj? Tute ne! Se ĉiuj membroj havus saman opinion pri ĉiuj aferoj, mi ne scias, por kio jarkunveno estus necesa! Ni ja kunvenis por aŭdi kaj aŭdigi opiniojn, por prijuĝi argumentojn, kaj el tio fari decidojn. Kaj precipe ĉar ni tion faris, ni povas diri, ke nia jarkunveno bonege sukcesis. Ĉiu nun havas la konvinkon, ke ĉies intenco estas bona, ke ĉiu decido estas la plej saĝa. Kaj per tio ni faris gravan paŝon en la direkto de reciproka konfido, kion mi kuraĝas nomi la plej ĝojiga rezultato de niaj interparoladoj.

Ne timu, karaj geamikoj! Senkaŝe ĉiam diru vian opinion. Atente ankaŭ aŭskultu la opinion de aliulo. Diru viajn argumentojn kaj aŭdu la aliajn. Kaj konkludu laŭ tio, kio al vi ŝajnas plej saĝa kaj plej utila. Ne atentu la personon, kiu parolas, sed nur atentu kion li diras. Tiam vi certe evitos ĉiun antipation, ĉiun disputadon, ĉiun malamikecon, sed via diskutado certe estos fruktodona.

Al amiko mia mi skribis post nia jarkunveno, ke ĝi por mi havas nur unu malluman nubon: mian elekton kiel prezidanton. Ne, mi ne petas vian indulgon, ĉar dum mia antaŭparolado jarkunvena mi diris: ne indulgu la personojn, sed indulgu vian organizajon. Sed mi petas vian kompaton. Vi ja scias, ke jam pro la sekretarieco de I.K.U.E. mi estas superokupata, kaj nun vi metis sur miajn ŝultrojn ankaŭ la pezan sargon de la prezidanteco de N.K. Kompatu min! Estas vere tro multe por unu persono. Kaj nur ĉar mi konsideris, ke via decido ŝajne estas por mi Dia ordono, mi akceptis. Sed mi preĝis nian ĉielan Patron, ke Li helpu min, kaj sendu sian Sanktan Spiriton, por ke mi nur agu laŭ Lia volo. Kaj al vi, geamikoj, precipe al Vi, miaj kunestraranoj, mi insiste petas: helpu min, plifacilligu al mi la pezan taskon. Donu al mi ĉiam viajn bonajn kaj bonintencajn konsilojn. Sed ne indulgu min! Se mi

malprave aŭ malĝuste aŭ malbone agos, senkaŝe avertu min. Kaj tiujn avertojn mi danke akceptos pro la bona intenco: la honoro de Dio kaj la bonfarto de nia katolika Esperanto-movado.

P. A. Schendeler.

PERSONAJ RIMARKOJ PRI LA PASINTA JARKUNVENO EN RILATO AL LA ESTONTA JARKUNVENO.

Veninte hejmen kaj rememorante la agrablajn tagojn en Nijmegen, mi pensis pri la neperfektaĵoj spertitaj, kaj intencis verki artikolon tiurilate. Ĉi tiu artikolo tute ne estas kritiko kaj malpli ankoraŭ riproĉo al la organiza komitato. Mi rediras: la tagoj estis agrablaj, kaj la organizo estis bela. Tamen ekzistas aferoj plibonigeblaj.

Unue: la jarkunveno mem pasis tro rapide. La rapidema pri-trakto de la lastaj aferoj ne permesis detalan kaj ĉiuflankan priparoladon. Mallonge dirite: du horoj estas tro mallonga tempo por jarkunveno, eĉ kiam oni aldonas nerajtan trian horon. Grava tagordo, kian certe ĉiu jarkunveno havos, kaj multa vizitateco necesigas por la kunveno almenaŭ kvar aŭ kvin horojn. Ni scias kaj spertis, ke ne estas agrable sidi tiel longe en kunvenejo, sed oni povas ordigi la kunvenon iom alie. Ekz. oni dividu la tagordon en du partoj, kiuj postulas po du horojn. Inter tiuj du partoj oni havu horon da ripozo, dum kiu tempo oni povas manĝeti.

Due: la urbo, en kiu okazas la jarkunveno, ne estu tro granda. Kiam ekz. cento da Esperantistoj promenas tra Amsterdam, tiu cento ne tiel impresos la publikon, kiel en urbo de dudek-aŭ tridekmil enloĝantoj.

Fine mi volas rimarkigi la konsilindecon ne elekti urbon en la orienta parto de nia lando kiel estontan jarkunvenlokon. Ni pri-pensu, ke la kvar lastaj jarkunvenoj (en Tilburg, 's-Hertogenbosch, 's-Hertogenbosch kaj Nijmegen) okazis en la sama regiono. Ankaŭ aliaj personoj volonte vizitus jarkunvenon grupope, se nur ĝi estus pli proksima. Ĉu la estonta jarkunveno ekz. ne povus okazi en Bussum aŭ en Leiden? La estraro kaj la rilataj grupoj pensu kaj parolu pri tio.

L. W.

ESPERANTO-EXAMENS 1930.

Te Den Haag slaagden voor diploma A:

De Eerw. Zusters M. C. Moonen en H. H. Th. v. d. Zant te Schoonhoven; Mevr. Fr. de Boer-Hartman te Hardinxveld; Mevr. P. Bulthuis-Verkaaik te 's-Gravenhage; Mej. G. Dijkstra te Den Haag; Mej. M. C. Edeling te Rotterdam; Mej. J. C. Eggink te Den Haag; Mej. R. S. C. de Haan te Dordrecht; Mej. C. M. Hoekstra te Katwijk a/d Rijn; Mej. J. C. v. Hoogstraten te Den Haag;

Mej. J. Isbrücker en Mel. C. G. Keiser te Den Haag; Mej. A. E. S. Michelsen te Wassenaar; Mej. H. Th. Roskes en Mej. C. P. Schouten te Den Haag; Mej. E. A. Sikman te Voorburg (Z.H.); Mej. L. H. M. Vochtmann en Mej. J. A. de Vos te Den Haag.

De Heeren: S. von Bezey te Oud-Beierland; J. Boonstra te Heemstede; B. Brouwer en G. P. W. de Bruin te Den Haag; G. M. P. J. v. Goethem te Nijmegen; Fr. J. v. d. Goorbergh te Rotterdam; P. J. Griep te 't Goy; A. M. de Groote te Rotterdam; J. C. v. Gijssel te Waalwijk; C. J. A. v. Koppen te Boskoop; E. de Kuiper te Schoonhoven; J. W. Loef Schuphoven te Winschoten; A. A. H. Loos te Dommelen; M. Thijs te Papendrecht; H. J. Neeval te Den Haag; A. Pont en W. J. Roozenburg te Den Haag; H. Teunissen Jr. te Leiden; J. W. Vermaat te Oud-Beierland; P. Vermaat te Oud-Beierland; W. Wareman te Rotterdam; G. J. Worst te Den Haag.

Voor diploma B slaagden:

De Eerw. Zusters M. Eudoseia (A. M. v. d. Pol), M. Theophista (A. v. Hoek) te Beek en Donk; Mej. M. Blom te Heemstede; Mej. C. Huizinga te Den Haag; Mevr. J. H. Poots-Kleyheeg te Dordrecht; Mej. A. M. v. d. Riet te Hoofddorp; Mej. T. M. v. Weezel te Hillegersberg; Mej. E. E. J. v. Wessem te Haarlem.

De Heeren: Ds. J. Bender te Noordwolde; L. G. C. de Jong te Oudenbosch; G. Kaptijn te Rotterdam; J. Laansma te Zeist; W. v. Robart te Rotterdam, en J. K. Rozendal te Rotterdam.

PETO AL LA PASTRARO.

Mi ricevis leteron de Pastro Raynald Schmalbaug el la abatejo Zwettl (Aŭstrujo), en kiu lia Moŝto i. a. diras jenon:

„Mi devas dumsomere verki por nia dekanejo la pojaran verkon „pri io animzorga. Ĉi-jare la titolo estas: Kiel la pastro povas „diskonigi la spiritajn ekzercadojn?” Mi nun petas vin aŭ iun „nederlandan samkredanon, ke li bonvolu mallonge citi la metodojn. „per kiuj oni varbadas en Nederlando por la ekzercadoj spiritaj. „Eble estas iu pastro, kiu plenumos al mi tiun fratoservon. Por „diri pli klare: Kion faras la nederlanda pastraro, por akceli la „viziton de la ekzercadoj spiritaj? Ne ĉagrenu pri mia tropetemeĉo, „sed mi nescias alian modelon de tiu katolika movado, ol en la „katolika Nederlando.”

Por la pastroj, kiuj bonvolas helpi nian karan, modestan, kaj ĉiam afablan samideanon, mi ĉi-kune ripetas la adreson, al kiu ili skribu:

Al Moŝto Pastro Raynald Schmalbaug. Stift Zwettl. Aŭstrujo.

Pastro Schalbaug, kiu jam ĉeestis diversajn el niaj kongresoj, ankaŭ esperas viziti Nian XVan en Budapeŝt, kaj tie intencas priparoli metodon por lerni la liturgian latinon per Esperanto. La efektivigo de lia plano certe povas esti nova pruvo, ke Esperanto povas doni gravajn servojn al nia sankta religio.

PROFITOJ DE ESPERANTO POR KATOLIKOJ. 1)

Kiam ni volas difini, kiuj estas la profitoj, kiujn la internacia lingvo Esperanto havigas al katolikoj, necesas unue konstati, kiam io en la vera senco de la vorto povas esti konsiderata profito por katolikoj.

Profito por katolikoj, laŭ doktrino de la Sankta Eklezio, nur estas tio, kio progresigas la gloron de Dio, la propran feliĉon kaj saviĝon, kaj la amon al la proksimulo.

Konsiderante tiujn ĉi tri faktorojn, kiuj estas ĉiuj idealaj, ni tuj komprenas, ke la profitoj, kiujn Esperanto alportas al katolikoj, nur povas esti idealaj.

Estante nur ilo, Esperanto je si mem, tio estas la kono de la lingvo sen io plu, tamen ne estas jam profito. Ĝi nur fariĝas tia, kiam ĝi praktikiĝas por kaj kune kun aliaj idealaj celoj; ĝi do pliperfektigas aliajn profitojn, eĉ kreas novajn, ĉar ĝi ebligas novajn agadojn.

Nia Sinjoro Jezu-Kristo fondis Sian Eklezion, la gardanton kaj konservanton de la Eterna Vero, sur la Vorto, kaj estas ekster ĉiu dubo, ke ĉio, kio plifaciligas kaj progresigas la praktikadon kaj disvastigadon de tiu Vorto, vere povas esti konsiderata kiel profito.

Pli multe ankoraŭ ol la presarto, kiu ĝuste pro la lingvo-diverseco estis ligata je certaj limoj, la internacia lingvo Esperanto, forigante tiun lastan baron, plivastigas la horizonton al ĉia internacia porreligia agado.

En tempo en kiu Dio estas neata de la pli granda parto de la homaro, kaj ne pli malmulte en civilizitaj landoj, Esperanto montriĝus taŭga ilo por defendi Liajn nerefuteblajn rajtojn kaj disvolvi Lian benoriĉan Regnon, ĉar ĝi ebligas en internacia tempo labori sur internacia agadkampo. Sekve de ĝia helpo al scienco, gazetaro, literaturo kaj kongresoj, Esperanto alportas gravajn profitojn al la Eklezio.

Krom tio, Esperanto ebligas al ĉiu katoliko individue plivastigi sian koncepton, ĉar la lingvodiverseco ĝis nun estis la lasta malhelpo por vivi kaj senti sin vere katolika, t.e.: universala. Ĝi plifaciligas kaj simpligas la individuan partoprenon en internaciaj katolikaj agadoj kaj manifestadoj (scienco, gazetaro, radio, literaturo kaj kongresoj), kiuj siavice instigas la katolikan individuon al plej perfekta katolika vivo, certigante tiamaniere lian eternan feliĉon.

Ne malpli gravaj la profitoj de Esperanto estas rilate la amon al la proksimulo.

Internaciaj katolikaj karitataj, sciencaj, moralaj kaj sociaj agadoj nur povas gajni uzante Esperanton, ĉar ankaŭ sur tiu ĉi tereno restas multego neefektivigata, eĉ neefektivebla pro malesto de komuna lingvo.

Ĉar nia proksimulo, laŭ la vorto de Kristo, estas ĉiu homo, eĉ malamika, ni, batalante kontraŭ niaj malamikoj sur morala, socia

aŭ religia tereno, sed neforgesante kaj imitante la ekzemplon de Kristo sur la kruco, uzante Esperanton en gazetaro, radio kaj literaturo pli efike povas labori al la konvertiĝo, kaj, sekve de tio, al la eterna feliĉo de niaj proksimuloj malamikaj.

Estas preskaŭ superflue ankoraŭ aldoni, ke per tia agado malaperos multaj antaŭjuĝoj kaj plifirmiĝos la universala Paco de Kristo, kiun la mondo en la nuna stato tiel ege bezonas.

Jen la lasta eble ne malpli grava profito de Esperanto por katolikoj. Jen samtempe la idealo de la katolika Esperanto-movado. Ni, katolikoj, nur atingos tiun idealon, uzante ĉiujn niajn fortojn por la peresperanta laboro. Ĝi kostos al ni oferojn de tempo, mono, energio; oferojn eĉ de nia persono. Sed kio estas tro kara, tro multekosta por la progresigo de la Krista Amo kaj la bonfarto de nia Patrino, la Sankta Eklezio?

Al ni la efektivigo de ĉi-supra teorio, kiu por ĉiu kiu nur volas kompreni ĝin, estas pli praktika ol la praktiko mem.

J. H. Westen.

El „Brita Katoliko”, trimonata organo de la Angla Ligo de Katolikaj Esperantistoj.

1) Premiigita dum la konkurso de A.L.K.E. pri ĉi-tiu temo.

LA ESPERANTO-EKZAMENO EN BERGEN OP ZOOM.

La 17-an de majo okazis en Bergen op Zoom Esperanto-ekzameno. Partoprenis 60 kandidatoj el la sudokcidenta parto de Nederlando. Specialan atenton ĝi meritas, ĉar la urbestro ĝin malfermis, kio estas unua tiuspeca fakto en nia lando. Kaj la urbestro, kvankam antaŭe ne interesiĝante pri Esperanto, tiel miris pri la sincera aspekto de la ekzameno, ke li poste revenis por aŭskulti la parolajn ekzamenojn. Ni esperas pliajn sukcesojn pro tio.

Nia Katolika Idealo.

WERKERS GEVRAAGD!

We hebben nu reeds eenige naamkaartjes ontvangen, waarop de letters A of B. Voor degenen, die dit nog niet weten, zij hier verteld, dat de afzenders daardoor verklaren, onderwijzer (of onderwijzeres) te zijn met Esperanto-diploma A of B. De bedoeling is, precies te weten, op welke personen wij kunnen rekenen voor het onderwijs van Esperanto aan de jeugd op de Lagere School, en voor de verdere organisatie der Esperanto-jeugd op onze patronaten en in onze katholieke jeugdverenigingen, om ze te behouden voor onze Esperanto-beweging en ze klaar te maken voor onze katholieke Esperanto-organisatie. Dames en Heeren, werkt mede!

Wij verwachten nog vele naamkaartjes met bedoelde opgaven.
Zendt ze allen aan dit adres:

P. A. Schendeler,
Prins Hendrikstraat 30e,
Eindhoven.

DE PERSDIENST.

Onze persdienst functionneert reeds, ofschoon ze nog niet in alle details door het hoofdbestuur is behandeld. We behoeven daarop echter niet te wachten: de beste regelaar voor alle bijzonderheden zal de praktijk zijn. Daarom hebben we op de eerste plaats noodig (let goed op want nu komt het): **Correspondenten voor onzen persdienst in alle plaatsen van ons land.**

We hebben 22 plaatselijke afdelingen. Als deze ieder één correspondent (een echten, hoor!) voor hunne plaats aanwijzen, dan hebben we er al twee en twintig. Maar dat is nog maar 'n begin. Ook onze individueele leden moeten meehelpen, en daarvoor dient hun eigen initiatief. Welnu, laten zij dan gauw een briefkaartje nemen, en dit adresseeren aan: Den Eerw, **Frater Wigbertus**, hoofdcorrespondent voor „Nederlanda Katoliko”, **St. Cornelius-pensio-naat, Reusel** (N.Br.), en daarin met opgave van juist adres laten weten, dat ze bereid zijn, voor hun plaatselijk blad als correspondent van N. K. op te treden. Zij krijgen dan alle berichten, voor die bladen bestemd, uit Reusel gestuurd, en kunnen aan dat zelfde adres ook alles berichten, wat zij in hun kring omtrent Esperanto vermeldenswaard vinden. Laat nu niemand achterblijven, die meent, hier een taak te kunnen vervullen. Aanpakken!

CORRESPONDENTIE.

C. G. Uw stukje wordt in het volgend nummer geplaatst. We komen nu plaats te kort.

ESPERANTO-EXAMEN,

gehouden te 's Gravenhage 3 Mei 1930.

Schriftelijke opgaven, met uitwerking.

Diploma A.

1. Als het mooi weer is, gaan we naar het bosch. Nu stortregent het.
Se estos bela vetero, ni iros al la arbaro. Nun pluvegas.
2. Is het water in dit glas drinkbaar? Ja, mevrouw, maar het is gekookt water.
Ĉu la akvo en tiu ĉi glaso estas trinkebla? Jes, sinjortno, sed ĝi estas boligita akvo.

3. Liever drink ik een glas warme melk. Hoeveel kost een glas melk?
Pli volonte ¹⁾ mi trinkas glason da lakto varma. Kiom kostas glaso da lakto?
4. Dat kost tien cents, mevrouw. Warme melk is goed voor elk.
Tio ²⁾ kostas dek cendojn, Sinjorino. Varma lakto estas bona por ĉiu.
5. Drink ze zoo warm mogelijk. Nu is ze nog heet. Wacht dus een oogenblik.
Trinku ĝin kiel eble ³⁾ plej varma. Nun ĝi ankoraŭ estas varmega. Atendu do monenton.
6. Koeien zijn de nuttigste van alle dieren. Zij geven veel melk. Boter en kaas maakt men van melk.
Bovinoj estas la plej utilaj el ĉiuj bestoj. Ili donas multan lakton ⁴⁾. Buteron kaj fromaĝon oni faras el lakto.
7. Wanneer de koe geslacht is, geeft ze ons smakelijk vleesch.
Kiam la bovino estas buĉita, ŝi donas al ni bongustan viandon.
8. De kleine jongen was eergisteren ernstig ziek, zoodat we de dokter moesten roepen.
La malgranda knabo ⁵⁾ estis antaŭhier aŭ grave malsana, tiel ke ni devis venigi la kuraciston.
9. Vandaag was hij buiten, ofschoon de dokter het verboden had.
Hodiaŭ li estis ekstere ⁶⁾, kvankam la kuracisto estis malpermesinta ⁷⁾ ĝin.
10. Daar vallen eenige sneeuwvlokken. Zou het winter worden in plaats van zomer?
Jen ⁸⁾ falas kelkaj neĝeroj. Ĉu fariĝus vintro anstataŭ somero?
11. Mijn oud-vriend woont thans in Breda. Vroeger woonde hij op een dorp in de nabijheid van Gouda.
Mia eksamiko loĝas nun en Breda ⁹⁾. Autaŭe li loĝis en la proksimeco ¹⁰⁾ de Gouda.
12. Boven op de kerktoren stond een haan van koper. Op zekeren dag stormde het zoo, dat hij naar beneden viel.
Supre sur la preĝeja turo. ¹¹⁾ staris koko el kupro ¹²⁾. Iun tagon ventegis tiel ¹³⁾, ke ĝi falis malsupren.
13. De zieke leed de grootste pijnen met bewonderenswaardig geduld.
La malsanulo suferis la plej grandajn dolorojn je admirinda pacienco.
14. Wie een hond wil slaan, kan altijd een stok vinden.
Kiu volas bati hundon, ĉiam povas trovi bastonon ¹⁴⁾.
15. Die teekening is gemaakt door de kleinste van die twee knapen.
Tiu desegnaĵo estas farita de la pli malgranda el tiuj du knaboj.

N.B. De hier gegeven vertalingen zijn niet de eenig mogelijke. We laten daarom nog eenige toelichtingen volgen.

- 1). „Prefere” is hier ook goed. Ik zou het zelfs de voorkeur geven.
- 2). Ook „tiu” is hier niet foutief te rekenen.
- 3). In plaats van „kiel eble” klinkt „laŭeble” m.i. mooier, en is zeker ook goed.
- 4). Ook goed: „multe da lakto”.
- 5). Ook „knabeto” zou hier goed zijn.
- 6). Soms zegt men voor „buiten” „en la strato”. Mogelijk zal hier deze vertaling niet voor een ernstige fout aangerekend zijn. De beste vertaling zou m.i. zijn: „eksterdome”.
- 7). De examencommissie eischt hier nog altijd den samengestelden tijd. Waarom? Een afdoende reden heeft zij daarvoor nog nooit gegeven. Wel heeft zij bewezen, dat dit zelfs tot gedwongen foutieve vertaling kan leiden. Hier dwingt zij tot minder vloeiende, en daarom minder goede vertaling: in plaats van „estis malpermesinta” is „malpermesis” hier zeker zoo goed.
- 8). De vertaling van „daar” door „tie” is niet foutief, maar toch niet zoo juist naar mijne meening.
- 9). Wie „Breda” vertaald heeft door „Bredao” of „Breda”, heeft het ook goed gedaan. Men kan echter de namen van steden gerust onveranderd laten. Dit geldt ook voor „Gouda”.
- 10). Ook „proksimajo” is hier goed.
- 11). „Preĝejturo” zou niet fout zijn, maar is geen mooie samenstelling.
- 12). Ook „kupra koko” is goed.
- 13). Gewoonlijk schrijft men in dit geval „tiel”. „Tiom” is hier echter juister, en daarom beter.
- 14). Men mag natuurlijk ook vertalen „povas ĉiam trovi bastonon”, want de woordschikking is vrij, voor zoover aan de duidelijkheid geen schade wordt gedaan.

Diploma B.

1. In het Louvre te Parijs vindt men in de zaal der Hollandsche meesters het portret van een jongen man, geschilderd door Rembrandt, en ook dat eener jonge dame, door Gerard Dou. En la „Louvre” en Parizo oni trovas en la salono de la nederlandaj ¹⁾ majstroj la portreton de juna viro ²⁾, pentritan de Rembrandt, kaj ankaŭ tiun ³⁾ de junulino ⁴⁾, de Gerardo Dou.
2. Beide trekken steeds de aandacht; weinig bezoekers maar weten, dat die twee personen samen gehuwd zijn geweest, en dat die portretten hun nakomelingen tot tweemaal toe voor armoede hebben bewaard.
Ambaŭ ĉiam altiras la atenton; nur malmulte da vizitantoj

scias, ke tiuj du personoj estas estintaj geedziĝintaj ⁵⁾ kaj ke tiuj portretoj estas gardintaj ⁶⁾ iliajn postulojn eĉ dufoje kontraŭ malriĉeco.

3. Een jong Amsterdamsch koopman had Rembrandt verzocht, zijn portret te schilderen, dat hij zijn verloofde wilde schenken. Juna Amsterdam'a komercisto estis petinta ⁷⁾ Rembrandt'on, pentri lian portreton, kiun li volis donaci al sia fianĉino.
4. Toen het klaar was, zei hij: „Ik zou gaarne willen, dat zij ook haar portret liet maken door een bekwaam schilder.“
Kiam ĝi estis preta, li diris: „Mi tre ŝatus, ke ŝi ankaŭ farigu sian portreton de lerta pentristo.“
5. „Kunt gij mij misschien een meester aanbevelen te Leiden?“
„Ĉu vi eble povas rekomendi al mi majstron en Leiden?“
6. Zonder aarzelen noemde Rembrandt Dou, zijn vroegeren leerling, die spoedig daarop uitgenoodigd werd, het portret der jonge dame te maken.
Senhezite ⁸⁾ Rembrandt nomis Dou'on, sian antaŭan lernanton ⁹⁾ kiu baldaŭ poste estis invitata fari la portreton de la juna fraŭlino.
7. Maar deze was over zijn werk niet tevreden.
Sed tiu ĉi ne estis kontenta pri lia laboro.
8. Daarom liet zij nog eens haar portret maken door een jong, thans onbekend schilder.
Tial ŝi denove ¹⁰⁾ farigis sian portreton de juna, nun nekonata pentristo.
9. Een eeuw verliep. De familie had de zaak steeds voortgezet, maar tengevolge van allerlei omstandigheden moesten alle voorwerpen van waarde verkocht worden, waaronder ook de portretten. Jarcento forpasis. La parencaro estis ĉiam daŭriginta ¹¹⁾ la aferon, sed sekve de ĉiaj cirkonstancoj ĉiuj valoraĵoj ¹²⁾ devis esti vendataj, inter kiuj ankaŭ la portretoj.
10. Dat van den jongen man werd verkocht voor eenige duizenden guldens, maar het andere kon geen koper vinden.
Tiu de la juna viro estis vendata je kelkmiloj da guldenoj, sed la alia ne povis trovi aktanton.
11. Zestig jaren later werd het verborgen portret ontdekt.
Sesdek jarojn poste la kaŝita portreto estis malkovrata ¹³⁾.
12. Ziehier hoe: De eigenaar, die in armoede leefde, wilde tenminste de fraaie lijst verkoopen.
Jen kiel: La posedanto, kiu vivis en malriĉeco, volis almenaŭ vendi la belan kadron.

13. Maar gedurende het vervoer brak deze, en toen werd het tweede portret zichtbaar.
Sed dum la transportado tiu ĉi rompiĝis, kaj tiam la dua portreto videbliĝis.
14. Een kenner verzekerde, dat het een echte Dou was.
Eksperto certigis, ke estas vera Dou'o.
15. In een publieke veiling werd het door de Fransche regeering voor acht en twintig duizend gulden gekocht.
Dun publika vendado ¹⁴⁾ ĝi estis aĉetata ¹⁵⁾ de la franca registaro je dudek ok mil guldenoj.
16. Vele schilderijen van beroemde meesters zouden tot den huidigen dag verborgen gebleven zijn, als ze niet door een of ander toeval ontdekt waren geworden.
Multaj pentraĵoj de famaj majstroj estus restintaj kaŝitaj ĝis la nuna ¹⁶⁾ tago, se ili ne estus malkovritaj ¹⁷⁾ per ia hazardo.
- 1). De bedoeling is hier: Nederlandsche meesters. Dit moeten we dus vertalen, en dus niet schrijven „holandaj majstroj”.
  - 2). Natuurlijk is „junulo” hier ook goed.
  - 3). Het woordje „dat” heeft hier eigenlijk geen aanwijzende betekenis, en we zouden in 't Nederlandsch zeggen: „en ook „een” eener jonge dame”, als er dat woordje „eener” maar niet op volgde. Ik zou daarom liever hier het woordje „iun” gebruikt zien.
  - 4). Ook goed „juna virino“ of „fraŭlino“.
  - 5). Waarom toch hier de candidaten gedwongen tot dien leelijken vorm „estas estintaj geedziĝintaj“!! „Estis geedziĝintaj“ is zeker goed, maar.... dat mag niet, zegt het examen-comité, want er staat: „gehuwd zijn geweest“!!
  - 6). Veel beter en mooier: „gardis“, maar.... zie opm. 5.
  - 7). „petis“ idem idem. Een goede Esperanto-stijl bij de B.-candidaten is toch ook wat waard!
  - 8). Ne hezitante is niet fout, maar niet zoo mooi.
  - 9). Ook ekslernanto is goed.
  - 10). De letterlijke vertaling van „nog eens“ zou zijn: „ankoraŭ unufoje“, maar juister en beter is „denove“.
  - 11). Beter: „ĉiam daŭrigis“ la aferon. Zie 5), 6) en 7).
  - 12). Ook: „valorobjektoj“.
  - 13). De Nederlandsche taal maakt een zeer ruim gebruik van den lijdenden vorm. Dit „nederlandisme“ moeten we in Esperanto niet navolgen: wij moeten zooveel mogelijk in onzen stijl internationaal blijven in Esperanto. Ook in dit opzicht is het voorschrift betreffende het gebruik der samengestelde tijden

hinderlijk voor een goeden Esperanto-stijl. Dit geldt ook voor „estis vendata“ in No. 10. Veel vlotter is hier de vertaling: Tiun de la juna viro oni vendis je kelkmiloj da guldenoj. En in No. 11: oni malkrovis la kaŝitan portreton.

- 14). In plaats van „publika vendado“ kan men ook vertalen „aŭkcio“. Niet „publika aŭkcio“, want 'n aŭkcio is 'n publieke verkoop.
- 15). „Werd gekocht“. Weer een nederlandisme. Beter dus: ĝin aĉetis la franca registaro.
- 16). „la hodiaŭa tago“ is natuurlijk ook goed.
- 17). Nederlandisme. Vergelijk: se per harzardo oni ne ilin malkovrus.

NAAR BUDAPEST!

Een retourbiljet Eindhoven-Budapest over Keulen-Frankfurt-Neurenberg-Passau-Linz-Weenen kost 3e klas: f 83.14 (2e klas: f 132.60). Hiervan is niet de reductie van 50% afgetrokken, welke de congressisten krijgen op de spoorwegen in Hongarije. De congresskaart met het biljet, dat recht geeft op alle congres-kortingen, kost f 4.—. Deze kaarten worden eind Juni verzonden. Men kan het geld aan mijn adres (giro No. 77739) opzenden, dan zorg ik voor doorzending naar Budapest. Men krijgt dan van mij alle verdere bijzonderheden over de reis, terwijl ik ook voor het paspoort-visum zal zorgen.

Ziehier eenige prijzen voor het verblijf in Budapest: Een verblijf van 8 dagen in 'n burger hotel kost in Budapest pl. m. 40 gulden, alles, d. i.: kamer, ontbijt, diner en souper inbegrepen. In eerste-rangshotel kost een verblijf van 8 dagen pl. m. 65 gulden. Wie dus geen hoge eischen stelt, kan voor reis en verblijf met ongeveer f 125— toekomen. Zijn we met een flinke groep, dan worden de kosten aanzienlijk minder. Verdere bijzonderheden worden gaarne verstrekt door

P. A. Schendeler,
Prins Hendrikstraat 30e,
Eindhoven.

Zondag 22 Juni

Denkt er aan!!

Op Zondag na den feestdag van het
ALLERHEILIGST SACRAMENT

hebben de

Leden van I.K.U.E.

dus ook alle leden van

„Nederlands Katoliko”

hunne driemaandelijksche

Gezamenlijke H. COMMUNIE

om Gods Zegen af te smeeken

over onze beweging.

Vergeet het niet!!

MIAJ SINCERAJ GRATULOJ AL ĈIUJ SUKCESINTOJ!

La plej originala donaco estas:

ARĜENTA ZAMENHOF KULERO   granda f 6.—
"   "   "   malgranda f 4.50

Novaj libroj:

Bulthuis: LA LEONO DE FLANDRUJO   f 3.75
"   IMPERiestro kaj GALILEANO   f 3.90

Krom ĉi-tiuj libroj, ankaŭ aliaj Esperantoj, verkoj en la

Esperanto=librejo

JOH. BROEKHUIJSEN

Voorstraat 328, DORDREĤTO, Telef. 1263, Giro 23595.

Dames- en Heeren Esperantisten !

DRUKKERIJ PIET SMITS
Korvelscheweg 85, Tilburg

heeft voorradig

POTLOODEN met Esperanto opdruk
met groene Ster

welke U franco worden toegezonden na ontvangst van postwissel of postzegels à f 1.20 per dozijn.

Maakt reclame voor uwe beweging, U hebt tevens een goed potlood voor 10 ct.

Vele Esperantisten gebruiken ze reeds.

